

PLAĢIĀTISMA KONTROLES UN NOVĒRŠANAS NOTEIKUMI RĒZEKNES TEHNOLOĢIJU AKADEMIJĀ (RTA)

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Plaģiātisma kontroles un novēršanas noteikumi RTA (turpmāk – Noteikumi) izstrādāta, pamatojoties uz Autortiesību likumu, Zinātnieka ētikas kodeksu, Akadēmiskā godīguma koncepciju, RTA ētikas kodeksu un RTA studentu noteikumiem.
- 1.2. Plaģiātisma kontroles un novēršanas pasākumi RTA attiecināmi uz studiju procesu un uz akadēmiskā personāla akadēmisko un zinātnisko darbību:
 - 1.2.1. Studiju procesā plaģiātisma kontroles un novēršanas pasākumi tiek veikti:
 - 1.2.1.1. Formatīvās novērtēšanas gaitā, izstrādājot, iesniedzot un aizstāvot tādus rakstiskus un mutiskus darbus, kuros vērojami pētnieciskā darba elementi un kas paredz darbu ar avotiem, statistikas datiem un literatūru (studiju darbs, kursa darbs, eseja, referāts, prezentācija, raksts u.tml.),
 - 1.2.1.2. Noslēguma studiju pētniecisko darbu (kvalifikācijas darbs, diplomdarbs, diplomprojekts, bakalaura darbs, maģistra darbs, promocijas darbs) izstrādes, novērtēšanas un aizstāvēšanas procesā.
 - 1.2.2. Akadēmiskā personāla akadēmiskajā un zinātniskajā darbībā:
 - 1.2.2.1. Publiski pieejamos studiju materiālos, kuru izdošanu vai publiskošanu e-vidē akceptē RTA Studiju padome,
 - 1.2.2.2. Zinātniskajos rakstos un monogrāfijās, kas tiek izdotas ar RTA Zinātnes padomes akceptu.
- 1.3. Kārtība ir saistoša RTA studējošajiem, akadēmiskajam personālam un vispārējam personālam, kas saistīti ar studiju procesu kopumā un studējošo studiju pētniecisko darbu izstrādi, novērtēšanu un aizstāvēšanu.

2. Plaģiātisma izpratne

- 2.1. Par plaģiātismu šīs Kārtības izpratnē tiek uzskatīta cita autora darba vai tā daļas uzdošana par savu (literāra, zinātniska darba, izgudrojuma u. tml.), publicēšana ar savu vārdu vai pseidonīmu (LLVV, SV99).
- 2.2. Par plaģiātisma izpausmēm RTA var tikt uzskatītas sekojošās darbības (*ar grozījumiem, kas veikti ar RTA Senāta 28.06.2016. lēmumu Nr.9*):
 - 2.2.1. Cita autora visa darba vai tā daļas, kas fiksēta kā vismaz 7 secīgi atkārtojošos vārdu kopas, vai arī statistikas datu un attēlu izmantošana bez atsaucēm un uzdošana par savu darbu,
 - 2.2.2. Pašplaģiāts, veidojot darbu no paša autora agrākiem darbiem vai to daļām bez atsaucēm uz tiem,
 - 2.2.3. Nepieejamu (neesošu) avotu citēšana; arī neprecīza informācija par avotiem bibliogrāfijā,
 - 2.2.4. Kompilēšana, darbu balstot uz korekti citētiem avotiem, bet bez patstāvīga viedokļa un saviem secinājumiem.

- 2.3. Studiju procesā plaģiātisma smaguma pakāpe tiek noteikta saistībā ar konstatēto plaģiātisma veidu un studiju pārbaudījuma vietu un līmeni kopējā novērtēšanas sistēmā. Par smagākajām plaģiāta izpausmēm tiek atzīti gadījumi, kad:
- 2.3.1. Studējošais cita pilnībā izstrādātu darbu uzdod par savējo,
 - 2.3.2. Plaģiātisms konstatēts noslēguma studiju pētnieciskajos darbos,
 - 2.3.3. Plaģiātisms konstatēts studiju darbos, kursa projektos, prakses atskaitēs,
 - 2.3.4. Plaģiātisms konstatēts studiju kursu noslēguma pārbaudījumu darbos (eksāmeni, ieskaites),
 - 2.3.5. Plaģiātisms konstatēts formatīvās novērtēšanas procesā studiju kursa plānotajos pārbaudījumos semestra laikā (referāti, esejas, prezentācijas u.tml.),
 - 2.3.6. Plaģiātisms konstatēts atkārtoti.
- 2.4. Plaģiātisma kontrolei akadēmiskā personāla darbībā tiek pakļautas šādas akadēmiskā personāla darbības jomas:
- 2.4.1. Studiju kursu e-vidē pieejamie mācību materiāli,
 - 2.4.2. Mācību līdzekļi, kas tiek izdoti ar RTA Studiju padomes akceptu,
 - 2.4.3. Zinātniskie raksti un monogrāfijas, kas tiek izdoti ar RTA Zinātnes padomes akceptu.

3. Plaģiātisma kontrole studiju procesā

- 3.1. Plaģiātisma kontrole RTA notiek trīs līmeņos:
- 3.1.1. Paškontroli veic studējošais, korekti izpildot Metodisko norādījumu studiju pētniecisko darbu izstrādei un aizstāvēšanai RTA prasības,
 - 3.1.2. Plaģiāta kontroli formatīvās novērtēšanas gaitā studiju pētniecisko darbu izstrādes laikā veic studiju pētnieciskā darba vadītājs,
 - 3.1.3. Noslēguma studiju pētnieciskie darbi tiek pārbaudīti Vienotajā datorizētās plaģiāta kontroles sistēmā (turpmāk – Sistēma):
 - 3.1.3.1. Studējošais darbu sagatavo pdf formātā,
 - 3.1.3.2. Studējošais līdz darba iesniegšanai RTA fakultātes dekanātā veic darba augšupielādi Latvijas augstskolu informatīvajā sistēmā (turpmāk – LAIS),
 - 3.1.3.3. RTA fakultāšu studiju procesa speciālisti lietveži, reģistrējot studējošā noslēguma pētniecisko darbu, pārbauda, vai darba elektroniskā versija ir augšupielādēta LAIS un sakrīt ar iesniegtā darba versiju, un to apstiprina,
 - 3.1.3.4. Rektora nozīmētas personas pārrauga RTA plaģiātisma kontroles procesus un rezultātus.

4. Rīcība plaģiāta konstatēšanas gadījumos studiju procesā

- 4.1. Konstatējot plaģiātisma faktus šīs Kārtības 2.3.1.-2.3.6. punktos noteiktajos gadījumos:
- 4.1.1. Atbildīgais docētājs (vai komisija, ja tāda izveidota studiju rezultātu pārbaudei) darbu, kurā konstatēts plaģiātisms, nevērtē un ziņo par konstatēto plaģiātu studiju programmas direktoram un studiju virziena vadītājam, kas ierosina izskatīt šo jautājumu studiju virziena padomes sēdē,
 - 4.1.2. Studiju virziena padomes sēdē, kurā piedalās arī atbildīgais docētājs (vai komisijas locekļi), tiek pieņemts lēmums:
 - 4.1.2.1. Vai fiksētais pārkāpums klasificējams kā plaģiāts,
 - 4.1.2.2. Par iespējamajām sankcijām, ja pārkāpums tiek klasificēts kā plaģiāts,

- 4.1.3. Atkarībā no plaģiātisma veida un tā smaguma pakāpes var tikt piemērotas šādas sankcijas:
 - 4.1.3.1. Studējošais izstrādā darbu par citu tēmu, nosakot īpašas prasības tā izpildei (termiņš, grūtības pakāpe, apjoms vai tml.)
 - 4.1.3.2. Studējošā zināšanu pārbaudei tiek izveidota komisija, kas mutiski pārbauda studējošā zināšanas par attiecīgo tēmu,
 - 4.1.3.3. Studējoša eksmatrikulācija (ar vai bez tiesībām atjaunoties studijām).
- 4.1.4. Visos gadījumos, kad studējošajam tiek piemērotas sankcijas par konstatēto plaģiātismu, studējošais ir jāinformē par sankciju mērķi, nosacījumiem un iespējamajām sekām.
- 4.2. Konstatējot plaģiātisma gadījumus pēc noslēguma studiju pētniecisko darbu pārbaudes Sistēmā:
 - 4.2.1. Atbildīgais darbinieks informē attiecīgās fakultātes dekānu par Sistēmas uzrādītajām aizdomām uz plaģiātu,
 - 4.2.2. Dekāns norīko attiecīgā studiju virziena vadītāju studiju virziena padomes sēdē, pieaicinot attiecīgās studiju programmas direktoru un noslēguma studiju pētnieciskā darba vadītāju, izvērtēt konstatētos faktus un pieņemt lēmumu, vai tie kvalificējami kā plaģiāts,
 - 4.2.3. Studiju virziena padome var pieprasīt mutiskus vai rakstiskus paskaidrojumus no studējošā, kura darbā konstatētas aizdomas uz plaģiātismu,
 - 4.2.4. Ja konstatētie fakti tiek kvalificēti kā plaģiāts, studiju virziena padome ierosina dekānam studējošā eksmatrikulāciju (ar vai bez tiesībām atjaunoties).
- 4.3. Ja plaģiāts tiek konstatēts pēc absolvēšanas un diploma iegūšanas, RTA rektors izveido komisiju plaģiāta faktu izvērtēšanai, paturot tiesības pārskatīt lēmumu par grāda/ kvalifikācijas piešķiršanu.

5. Plaģiātisma kontrole akadēmiskā personāla darbībā

- 5.1. Plaģiātisma kontroli akadēmiskā personāla akadēmiskajā un zinātniskajā darbībā var veikt:
 - 5.1.1. Akadēmiskais personāls paškontroles veidā, pēc pieprasījuma iesniedzot RTA Studiju padomei, Zinātnes padomei vai citām akadēmisko vai zinātnisko darbību RTA kontrolējošām struktūrvienībām apliecinājumus par akadēmiskā godīguma ievērošanu noteiktos izdevumos, izstrādņēs un publikācijās,
 - 5.1.2. Studiju virziena padome, akceptējot studiju kursa e-vidē saturu pirms tā virzīšanas uz apmaksu RTA noteiktajā kārtībā,
 - 5.1.3. Zinātnisko rakstu redaklēģijas, veicot rakstu un citu izdevumu rediģēšanu pirms to izdošanas,
 - 5.1.4. Studējošie, ja konstatē akadēmiskā personāla izstrādņēs bezatsauču fragmentus no studējošo studiju pētnieciskajiem darbiem.
- 5.2. Rīcība plaģiāta konstatēšanas gadījumos akadēmiskā personāla darbībā:
 - 5.2.1. RTA Studiju padome un Zinātnes padome nepieļauj tādu materiālu publiskošanu, kuros konstatēts plaģiātisms vai citi akadēmiskās ētikas pārkāpumi;
 - 5.2.2. Ja plaģiāts vai citi akadēmiskā ētikas pārkāpumi konstatēti jau publiskotos darbos, RTA pēc attiecīgā nodarījuma izvērtēšanas var lemt par piezīmes vai rājiena izteikšanu.

6. Noslēguma jautājumi

- 6.1. Studējošajiem un akadēmiskajam personālam ir tiesības apstrīdēt pieņemtos lēmumus RTA Akadēmiskajā šķīrējtiesā, iesniedzot RTA Kancelejā Akadēmiskajai šķīrējtiesai adresētu iesniegumu.
- 6.2. Kārtība stājas spēkā ar tās apstiprināšanas brīdi Senātā.